

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шашл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр.-фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-00 зол., Австрії 7-50 зол.—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Після революції в Австрії.

СПІЗНЕНЕ ОПРАВДАННЯ.

ВІДЕНЬ, 19. II. ПАТ. Державний секретар для військових справ ген. Шенбург прийняв військових аташе чужих держав, акредитованих у Відні і заслухав їх причини, чому австрійська армія вела артилерію в боях з революціонерами. Перед острілюванням кожного дому повідомлено про це мешканців заздалегідь. В останній випадку на Фальорісдорфі стріляно без попереднього повідомлення, бо захоплена небезпека, що оточену там поліцію вб'ють в пені.

ФЕЙ САМОПЕВНИЙ.

ВІДЕНЬ, 19. II. ПАТ. Віцекамерлер Фей приймає авторів віденських і закордонних журналів і представників їх хід революції. Влада, говорячи про це, здає рух, якого перемога, хочби несподівана, викликала би політичну катастрофу. Я рішився виступити таксамо проти кожної іншої групи, що схотіла би докопати перевороту. Не дозволимо нікому мішатися в наші справи.

НАГЛИЙ СУД НАД ПОС. ВАЛШОМ.

ВІДЕНЬ, 19. II. ПАТ. Про арештування соціал-демократичного посла Валша подають такі подробиці: Валш удався разом з жінкою в напрямі чеської границі. По дорозі пізнав його чеський завізничник і повідомив жандармерію. Арештовано його біля Адмон. Валш не мав ніякого опору. Його відставили до влади разом з жінкою і поставили перед наглим судом.

ШУЦБУНД ВІДЗИВАЄТЬСЯ.

БЕРЛІН, 19. II. ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро повідомляє з Відня, що вчора ввечері в районі Гаймвері поліційну стежу і стежу Гаймвері острілювано з даху одного дому. Переважно ватажно ревізія не викрила хто стріляв.

Цей інцидент потверджував би думку, поширену серед віденського населення, що всупереч урядовим запевненням Шуцбунд рішив продовжувати свою діяльність зміненими методами.

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХОРОН.

У Відні відбудеться у вівторок, 20. II. м. похорон жертв останніх кривавих подій. В жалібній богослуженні возмуть участь крім кардинала Інніцера президент Міклас, канц. Дольфус, члени уряду та представники влади. Похоронний похід рушитимуть вулицями Рінгу до військового касина на пл. Шварценберга, а звідси на центральний цвинтар. Кондукт будуть вести 2 курії піхоти, 3 батареї, 2 курії поліції, 2 курії Гаймвері і курія жандармерії. Команду над жалібним походом обіймає віцекамерлер Фей. Тіла вбитих будуть зложені до спільного гробу. На знак жалоби в часі похорону будуть горіти у всіх вікнах віденських кам'яниць свічки.

ОТВЕРТИЙ ЛИСТ ДО АВСТРИЙСЬКОГО ПОСЛА В ПРАЗІ.

Чеські соціалістичні письменники та журналісти Божен Бенешова, д-р Карло Чапек, проф. д-р Крейч, Ем. Філя, Марія Маєрова, Ол. Маджіла, Карло Нови, Іван Ольбрахт (автор „Миколи Шугая“), А. Піша, Яр. Саїферт, Володислав Ванчур (режисер фільму „Марійка зрадиня“) вислали отвертий лист до австрійського посла д-ра Ферд. Марка, в якому звинувачують революції називають звичайною підробкою, що може бути початком методу, які, як підписані вірять, не є цілком відомою воюючої сторони.

ЗАНЯЛИ ЧЕСЬКИЙ ЧАСОПИС.

Чеський орган соціал-демократії в Відні „Дельніцки Лісти“ обсадили члени Гаймвері.

Що оповідають провідники Шуцбунду?

Австрійську революцію спровокувала Гаймвера.

„Сандей Таймс“ приніс інтерв'ю свого кореспондента з провідниками австрійських соціалістів, Дойтшом і Бавером, що перебувають тепер у Чехословаччині. Дойтш є ранений в очі, наслідком чого ліве око втратив, а праве може втратити. Він сказав, що Шуцбунд мав зброю від часу закінчення світової війни. Зброю була призначена до оборони конституції і республіки. В часі 15 років Шуцбунд не вживав цієї зброї ніколи. Навіть в 1927 р., в часі заворушень з приводу генерального страйку, Шуцбунд не вжив зброї і тому тільки 5 поліційних і 90 цивільних осіб тоді вбито. Тепер поліція і Гаймвера, пробуючи відібрати шуцбундівську зброю, спровокували конфлікт.

Ще в останній хвилині члени соціалістичного парламентарного комітету хотіли порозумітися з урядом Дольфуса, однак без успіху. Уряд рішився знищити соціалістичну партію шляхом насильної перемоги. То неправда, бачимо робітники хотіли знищити лад і правний порядок. Було якраз навпаки. Поліція і

Гаймвера вдерлися силоміць в робітничі ділянки, провокуючи неминучий конфлікт. Влада Дольфуса і Гаймвері ділали дуже брутально, вживаючи артилерії не тільки проти Шуцбунду, але й проти домів, де находилися жінки і діти.

Щодо своєї втечі, Дойтш визнає, що не покинув фронту до останньої хвилини, аж арешті мусів тікати, але не самоходом, як писали, але скитався сам один ранений і майже сапний, шукаючи напотики дороги крізь поля і ліси, заки дістався до чеської границі. Утік без сотика, хоч писано неправдиво, що мав кишені повні грошей.

Бавер заявив між іншим, що боровся у Відні до останньої хвилини та що перейшов чеську границю разом з 50 членами Шуцбунду з повним запасом і скорострілами.

Зачувати, що соціал-демократична партія в Моравії запросила Дойтша і Бавера, щобі остали постійно в Брні.

Кабінетна криза в Японії.

ПАРІЖ, 19. II. ПАТ. Агентція Ренго повідомляє з Токіо, що компромісний мін. освіти Токійи може мати поважні політичні наслідки, а саме може довести до ліквідації цілого кабінету.

Члени партії Місесіто уважають ліквідацію мін. Гатоями певною і жалуються, що разом з ним уступити цілий кабінет.

Комунікат У. П. Р.

Засідання Української Парламентарної Репрезентації відбудеться дня 24. лютого 1934 р. (субота) в год 11-ї передполуднем в кімнатах Крайньої Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підваля ч. 7, III. поверх. Порядок зараз буде поданий на місці.

З огляду на дату намічених справ прихвально всіх П. Т. Членів УПР конче.

Львів, дня 17. лютого 1934 р.

ПРЕЗИДІЯ УПР:

Д-р Дмитро Левицький вр. голова.
Дмитро Великанович вр. секретар

Кооперативний Банк „ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

впровадив від 1-го січня 1934 року

ПРЕМІЇ ЗА ОЩАДНІСТЬ

у висоті 25—100 зол. Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк негайно висилає.

Українська

Парламентарна Репрезентація

у бюджетовій сесії.

Сесія польського союму і сенату ще тріває. Однак найважливіша її частина — бюджет — вже закінчена і тому про бюджетову сесію можна казати вже нині — у минулому часі. Бюджет — прийнятий у 3-му читанні голосами ББ і жидів — пішов до сенату, де він буде, по всій імовірності, затверджений без змін. Колиж навіть уряд погодився би на якісь дрібні зміни і бюджет повернувся би ще раз до союму, — на затвердження тих есент. сенатських змін союмом треба щонайменше кільканадцятихвилинного засідання, з коротким формальним рефератом і мовчазним формальним голосуванням. Випади є ще одна велика справа дефінітивно в законодатній шляху незавершена — конституція, — але покищо союмової постанови про зміну конституції не відіслали ще до сенату, — що, mimoходом кажучи, в свою чергу викликає чимало різних поголосок. Але й конституційна дебата належить вже лише до форуму сенатського: або нова конституція буде затверджена сенатом „en bloc“, або його поправки повернуть на окремо скликану конституційну сесію союму, на якій вистарчаючою буде вже більшість лише 11/20 голосуючих. Таким робом і в цій матерії сойм уже голосу не матиме. Радше треба рахуватися з можливістю, що сойм, після прийняття нової конституції сенатом, буде розв'язаний, хоча — з другого боку — польська преса реєструє версію, що розв'язання грозить лише сенатові (який по новій конституції має бути іменований), а мінішній сойм спокійно доживе до кінця своєї каденції. В усякому разі, рахуючись з фактичним закінченням цієї бюджетової сесії та есентуальним кінцем цілої союмової каденції, — Українська Парламентарна Репрезентація делегувала посла С. Хруцького скласти на ост. пленарному засіданні (14. II. м.) так мовити „прощальну“ заяву, яку ми й видрукували вчора в повному тексті.

Не торкаючись змісту тієї заяви, що особливо підкреслила той есентуальний момент взаємин польської законодатної палати й української національної політичної репрезентації, який висловлюється у повному легковаженні всіх українських вимог і протестів, — звернемо спершу увагу на формальну сторінку діяльності українських послів в останній сесії. Отож, рахуючись згорі з безвітальністю навіть найбільш ділової співпраці на парламентарному варшавському терені, Український Клуб ним разом тягар тамошньої праці перекинув лише на кілька одиниць, доручаючи решті членів Клубу присвятитися організаційній та громадській роботі в краю. Це не значить, що справи на парламентарному ґрунті були переорганізовані та легковажені. Без огляду на той страшний моральний тягар, яким є почуття безсилості й безвітальності щодо практичних наслідків, призначені послы виконували свій важкий обов'язок.

Комісійних засідань було дуже мало. Обмежувались вони майже виключно до бюджетової комісії. При розгляді поодиноких ресортів забирали слово у хронологічному порядку такі українські послы: при бюджеті міністерства почт і телеграфів — пос. Луцький (12. XII. 1933), при бюджеті селитри і солі — пос. Лм.

Службовий лист

3 організаційного руху.

РАЙОНОВІ НАРАДИ У ЛЬВІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

Повітовий Народний Комітет у Львові скликав на день 11. лютого ц. р. районну нараду в Яричові Новім. Зібралася понад сотні громадян в Яричові і доколичинних сіл. Нараду отворив о. Ваньчинський з Яричова Нового, проводив о. Землинський з Яричова Старого. Реферували: пос. Ілько Лисий самоуправні закони, а голова ПНК ред. Гриць Гладкий справу політичної організації Українського Національно-Демократичного Об'єднання в повіті. Зібрані на нараді висловили повне довіря проводові УНДО й Українській Парламентарній Репрезентації та постановили в справах громадських виборів назвати все українське громадянство округи, щоби стануло до виборів одностайно. В організаційних справах рішено відновити в цілому районі організацію УНДО і в кожній громаді вибрати громадську партійну управу.

Довірочну нараду скликали в себе 12. ц. м. громадяни села Красова. На нараду приїхав голова ПНК Гриць Гладкий. В останній хвилині староство телефонічно заборонило нараду і вона не відбулася. Це між іншим друга така заборона наради у львівському повіті, скликаній на підставі § 18 закону про збори. Першу нараду заборонило староство в Лисевичах 28. січня ц. р.

Дня 13. лютого ц. р. відбулася районна нарада для підльвівських сіл у Львові. Проводив і реферував самоуправні й організаційні справи голова ПНК Гриць Гладкий. Постановлено повести інтенсивну підготовку до громадських виборів та відновити організацію УНДО по громадах. Щоби якось познайомитися з новим самоуправним законом, майже кожний учасник наради набув книжечку д-ра Барана „Новий самоуправний закон“.

ПОВІТОВА НАРАДА В КОЛОМІЙ.

В неділю 4. лютого ц. р. скликав Повітовий Народний Комітет у Коломій повітову нараду в самоуправних справах. На нараду прибули делегати майже всіх сіл повіту в числі понад 200. Нараду отворив голова ПНК п. І. Заваликунт, проводив п. Юрко Слоболян із Книждвора. Самоуправні справи реферував пос. д-р

Туберкульоза є теж професійною недугою. Пил, отруйні гази, вогні, темні і лихо провітрювані вартати праці, зігнута постава тіла робітника сприяють захворюванню на туберкульозу.
Українське Гігієнічне Товариство у Львові.

Біляк, який спеціально приїхав на ту нараду. Зацікавлення рефератом було незначайно велике. Це наглядно свідчить про те, що селяни належно оцінюють самоуправні справи, зокрема вагу недалеких громадських виборів. По рефераті зібрані ставили цілу низку запитів для докладнішого пояснення законних постанов. При кіпці на запит одного з делегатів, як нам іти до виборів: на підставі партійного розподілу чи об'єднаним фронтом, пос. д-р Біляк відповів: Як представник Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Об'єднання і член Української Парламентарної Репрезентації, беручи під увагу незначайно загрожоне становище громадських справ нашого селянства, вважаю, що до громадських виборів треба всім іти одноплім національним фронтом. УНДО на перше місце висувало не партійні цілі, а передовсім добро української нації. Зібрані нагородили цю відповідь рясними оплесками. Під кінець зборів голова п. Слоболян в імені присутніх делегатів висловив подяку Центральному Комітету УНДО, що дбає про селянські справи, а зокрема пос. д-рові Білякові за реферат і труди. Це внесення голови зібрані прийняли повстанням з місць та оплесками.

Збори ухвалили відбути низку районних нарад у справах громадських виборів, а саме 11. II. ц. р. в Печеніжині, 12. II. у Гвіздці, 13. II. у Коршеві і 15. II. в Яблоніві.

ПОВІТОВА НАРАДА В РІВНОМУ.

Дня 12. лютого ц. р. заходами Повітового Народного Комітету відбулася в Рівному велика повітова нарада. На нараді було заступлених 19 громад повіту; всіх присутніх було 166 осіб. Нараду відкрив і проводив голова ПНК п. Яромлюк, секретарював п. Негребешкий. Присутній посол Ілько Лисий здав звіт з діяльності Української Парламентарної Репрезентації, зажував політичне положення українського народу та ближче обговорив сільсько-господарську діянку. В дискусії порушено справу голоду на Великій Україні, розбудову нашого промислу і кооперативної організації, справу політичної організації і самоуправи, навчання виховання молоді і т. д. Закінчилася нарада прийнятими резолюціями, в яких збори одностайно ухвалили довіря проводові УНДО й Українській Парламентарній Репрезентації, постановили ширити національну пресу, зокрема „Свободу“, розбудовувати партійну організаційну працю і вкільки постановили подякувати норвежському прем'єрові Мовінклеві та кардиналові Інціцерові за їхню поставу в справі рятунку голодних на Великій Україні. По відспіванні національного гімну збори закінчилися.

руку, не знаю. Досить, що він заалярмував добровольців у касарні, велів їм позабирати кріси та вибрався Личаківською вулицею на рятунок Львова. Ближчих подробиць про ту виправу не знаю. Але що незвичні до того добровольці в підльвівських яругах та у Личаківському парку трохи пооббивали собі ноги, покалічили собі руки — це певна річ. Як довго тревала та експедиція, також невідомо, але здається, що над раном вернула побідно до касарні. Другої днини рано довідався я про все лише в головних рисах, які подав вище, і був дуже невдоволений з того самовільного кроку; але не старався доходити правди, радий, що військова влада не знає про це нічого і не розводить слідства. На всякий випадок, аби чомусь подібному на будуче запобігти, я заборонив раз на все того роду самовільні вніски поодиноким людям.

Одначе яке було моє огірчення і який стид палив мені лице, коли у „Ділі“ в ч. 192 з 29. серпня 1914 р. вичитав я ось-такую друковану новинку, яку тут подаю в цілості: „Січові Стрільці на полі бою. В битві, що велася на схід від Львова, брав участь також один відділ Українських Січових Стрільців (одна сотня). Поведення наших Стрільців було дуже добре. Окрім малозначних тілесних ушкоджень, втрат нема“. — Сьогодні, читаючи те, бачу весь розмір ошого оповіщення, але тоді, крім комізму, почував я стид за те осмішування себе в такій поважній хвилині.

Ціла днина 29. серпня була вже дуже неспокійна. Я дістав приказ вислати одного старшину до Станиславова, щоби зібраних там добровольців повіз до Стрия, а сам мав у військовій команді чекати на дальші накази. В

Гарні квіти

як хочеш мати
В КІМНАТІ,
НА БАЛЬКОНІ,
В ГОРОДІ

ТО УЖИВАЙ НАВОЗОВІ ПАСТИЛЬКИ

„ТЕСП“

ПОТАС, ФОСФОР, АЗОТ

50 сот.

20 шт.

пастильок

ЖАДАЙТЕ В СКЛАДАХ

„Народної Торговлі“

ДРОГУЕРІЯХ

1112 1-6 І НАСІННЯ.

Після трагічної смерті бельгійського короля.

Самогубство чи атентат?

Тіло короля Альберта знайшли в 2. гої ланраном у вузькій долині. Король хотів відістатися на скелю та впав із висоти принаймні 13 м., впавши ва наміня агинув. На скелі згинуло сліди крові та мізюк.

В деяких європейських столицях пошили вістки, що король Альберт упав жертвою атентату або агинув самогубною смертю. З урядових кол заперечують ці вістки.

Шуцбунд вестиме партизанку.

У Відні вірають, що шуцбундівці їм не зовсім розбито й вони скриваються. Провідний Шуцбунду Дойтш опрацював 2 плани воєнних акцій. Один план передбачував отвертий збройний виступ. Тому що цей план не вдался, сіділісти хочуть тепер вести партизанські бой і поліцію.

План цей почали вже виконувати. І так о-ля Раймандофу та III. діляниці, скриті на лінії шуцбундівці обстрілювали стоїчі поліції та Габс-вері. В іншій місці Відня, коли поліція черодила ревізю, її стали обстрілювати. Це за бар-болями в півниці скрився був шуцбундівець, і піддався шойно як вистріляв усі патрони.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 21. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ.

21

3 Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Один комічний епізод. — Остання ніч у Львові. Відїзд до Стрия.

Не без того, щоби те все не дійшло до УСС. У касарні, де передше була бурса Нар. Дому, при вул. Куржовій, стояв четар, бл. п. (Константин?) Сроковський. Це один з організаторів січового руху з Золочівщини, людина доброї вдачі, ширий робітник, але з великим перебільшенням у всім. Вже те, що я сам бачив у Золочівщині, як у перших днях мобілізації д. Сроковський, видавши мобілізаційний приказ до всіх „Січей“ і „Соколів“ підписав себе на нім „Сроковський — полковник“, вказувало, що та людина має нахил до перебільшування. Але це й перший старшина-стрілець, який цього титулу „полковник“ ужив, підписався і хто зна, чи може не носив його тоді за відповіді, як полковник золочівського полку (Золочівської Землі). Так постановив він зі своїм відділом рятувати Львів перед загибеллю. Як мені чергової днини рапортували, то за мною дехто зі старшин розбивався та шукав, щоби я видав потрібні прикази. На щастя, не знайшли мене. Бо вся комічна горячка УСС, щоби рятувати Львів перед москалями, була би мене ще більше подразнила, була би спонукала заявити своїм людям, що це не належить до їхнього обсягу ділання, була би певно приво-дом до якогось непорозуміння. Хто видавав які завадження, чи хто з „Ген. Штабу“, чи з Б. У., чи з „Сроковський“ не зрозумів на власну

кожним разі бути готовим до виїзду зі Львова. Роботи було стільки, що я не мав нагоди зустрічатися з Б. У. або членами ЗУР. А й вони також під впливом алярмуючих вісток не збили більше про те, що діється з добровольцями, але кожний думав про себе, якби то якнайшкоро і найліпше спасатися. Пополудні дістав я приказ, що чергової днини двома поїздами відїдуть добровольці до Стрия і там мають вижити дальших приказів.

Увесь вільний час зійшов на приготування до їзди. Навіть не мав я часу бачитися з Бис-Митрополитом. Він лише, як на прощання, прислав мені одним священником власноручно писану й підписану візитівку зі словами: „До-зволяю на Службу Божу в полі (Фельдмессе) для Стрільців, коли і де випадє. +Андрей“.

Ще одна прикра остання ніч у Львові. Сутні-сумні думки шибали по голові. Проминуло десять днів, нічого не зробилося. Непевна будучність — куди вона нас поведе? Замість Великої України, замість у брами золотогового Києва — ми мусимо атікати і сидіти під ногами російському молюхові ще й ту, тяжку потом скроплени українську частину Галичини. З Б. У. ніякого порозуміння, як нам бути на будуче. А й особисті думки приватної натури не рожеві. Принагідно довідався я, що моя дружина з дітьми поїхала до Криворівні, і не могли навізати вже листування, а тут негара-ний випад до Стрия. Виправді зможу я про се їй написати, але чи вістка дійде, а як дійде, то коли і де я тоді знову буду? А надто, чи не ведеється і їй з дітьми утікати. Але куди? Цей злободій Карпати. Оттакі-то думки не давали мені заснути і писанкувати й так осолоджену до-краю.

Репрезентація чи компромітація?

Ще про українську мистецьку виставку у Варшаві

У зв'язку з нашою статтею під псевдонімом п. голоском в 18. п. м. отримуємо від директора Національного Музею д-ра Іларіона Свенціцького таке висношення:

ВІСНОВИ Д-РА І. СВЕНЦІЦЬКОГО.

Ініціативу до виставки подали ще в 1932 р. варшавські відвідувачі Національного Музею. Дуже живо обговорювали потребу такої виставки в Варшаві 1933 р., після відкриття виставки паризьких мистців, і він же самохіть підготував у міністерстві ВР і ОП прихильне становище для покриття коштів, зв'язаних з такою виставкою. Директор Музею приступив дуже радо до організації виставки музейних збірок з огляду на необхідність показати наглядно глибину дещику мистецьких традицій і дійсно великі досягнення оригінальної творчості давніх поколінь українського народу. Це можна було досягти відбором саме тих предметів, що є виставлені на стінах виставових салів — ікони к. XIV. поч. XVIII. в., гайти і різьби в найбільш необхідній свідчості головних напрямків найвищої мистецької вартості XV—XVII. вв. та найцінніших під мистецьким оглядом килимів XVIII. і поч. XIX. вв. Сучасне мистецтво представлено найкращими образами галерії сучасного мистецтва Основника Нац. Музею, які він набув в різні часи чи то на публичних виставках від 1905 р. чи на власне пропозиції самих мистців.

Усі ці збірки Нац. Музею є публично доступні вже скоро 30 літ і вродовж того часу були вони враз оцінювані дуже прихильно саме на сторінках галицької української преси, особливо ж щоденника „Діло“. Розвиток збірок Нац. Музею і його спеціальних виставок був такий предметом однаково прихильних статей на сторінках цієї преси за повними підписами авторів. Експонати відділу новітнього мистецтва перейшли таким чином крізь вогонь власної критики мистців-авторів, Основника Музею, рецензентів виставок і голосів чужих, а перед самою виставкою — у Львові — колегіального вибору для даної виставки та остаточного осуду або ку Проводу „Інституту Пропаганди Штукки“ у Варшаві. Оформлення відділу мистецтва XIV—XVIII. вв. в репрезентативних залах ІПО (з розмірами 12×17, 10×6 м.) належало в основі до Управи Нац. Музею і було остаточно переведене на місці підписаним і арт. мал. Боруцьким в Варшаві. Оформлення відділу новітнього мистецтва було призначене первісним планом у цій виставці в першій салі (12×7 м.) і перебігав під керівництвом ІПО проф. В. Сячильсом та директором Інституту арт. Ш. Рутковським у часовій послідовності мистецьких напрямків та роками тематичного змісту (портрет, пубст, пейзаж). Розподіл графіки й оформлення цього відділу у малій салі (5×7 м.) перевела за трьох стінах арт. мистець Софія Бодує де Куртене. Самим розміщенням підтверджено те, що сказав автором каталогу у передмові, що вся ця виставка у старшому мистецтві, тому вона й називається ретроспективна. Організацію окремих групових виставок новітнього мистецтва задалегідь передбачено, тим більше, що в минулому році індивідуальна виставка О. Новаківського у Варшаві досягла значний успіх; тому, — згідно з регуляментом ІПО — виставлено тільки незнаму у Варшаві його найкращу річ — автопортрет. Однак організація таких виставок зовсім не входить в обов'язки і плани праці Нац. Музею. Зрештою на Україні є так багато мистців, згуртованих у різних групах, що сучасно українського мистецтва навіть не можна було б вичерпати та делів чи можливим було б його зібрати на одній виставці. З огляду на те, Управа Нац. Музею ніколи навіть не думала за таку просто неможливу до зорганізування, хоч як хоческу, виставку.

Члени почесного комітету були пам'ячені згідно з їх становищем і відношенням до справ українського мистецтва та до Нац. Музею. Отож директор Нац. Музею — як організатор і відповідальний виконавець виставки — мусів а урятувати стати членом того комітету на виразне бажання Президії і Ради ІПО. Коли ж кого не було між членами того комітету, то цим нікому не думав ніхто навести яку образу, особливо ж, коли хто сам стоїть осторонь діяльності Нац. Музею. Щодо помилок в титулатурі членів почесного комітету, то вся вина паде на друкарський коректор, який і в часі останньої ревізії не сказав під увагу поправок, доконалих в коректі в палетарії ІПО.

Про організацію виставки Управа Нац. Музею поінформувала дуже часно Основника і Президію Кураторії та впродовж року раз прихильників музею і мистців, зв'язаних чому о. ректор Богословський Академії і низка в Музею Анале-

мії 4 ікони для доповнення ними задуманого плану виставки. Всі інші, доповнення були неможливі з огляду на дуже обмежене місце. Портрети козацьких старшин, що є на виставці, становлять лише декоративну ілюстрацію доби, з якої походять килими; впродовж вони зовсім не є представниками українського мистецтва, бо ж навіть ми нічого не знаємо про їх виразно українське походження, тому нема їх навіть у каталозі.

Перед своїм відвідом у Варшаву на оформлення цієї виставки — 5. п. м. директор Нац. Музею передав співробітникам Нац. Музею якнайточніші інформації про виставку на письмі для задоволення українських щоденників у Львові.

У зв'язку з виставкою — відбувся 15. п. м. відвід директора Нац. Музею про мистецтво і культуру України у великій виставовій салі ІПО зі світляними образами при участі 150 осіб; в неділю 18. п. м. відбудеться український концерт Варшавського Українського Хору ім. Лисенка і арт. співачка д-ра В. Тисяка. Чистий дохід з концерту призначений на закупню якогось твору українського мистця для галерії Нац. Музею. Впродовж перших 5-ти днів відвідало виставку 600 осіб.

17. II. 1934.

І. Свенціцький, дир. Нац. Музею.

НАШІ УВАГИ.

Львівсько друкуючи висношення директора Національного Музею д-ра Іларіона Свенціцького з жалем стверджуємо: 1) що висношення д-ра І. Свенціцького не опираються ані трохі нашою найважливішою і єдино суттєвою закиду, який без застережень підтримало вже також кілька інших часописів („Новий Час“, „Назустріч“), а саме, що виставка рішуче не відповідає твердженню, висловленому д-ром І. Свенціцьким у передмові до каталогу, що вона дає „прозорий образ розвитку українського мистецтва за останніх 600 літ“. Так само те висношення зовсім не торкається другого найважливішого закиду, що виставлені експонати не всілі витворити у стороннього глядача поняття про творчість і значіння поодиноких мистців; 2) що хоч у каталозі виставки згадано, що вона охоплює збірки Національного Музею, однак ані в назві виставки, ані в її рекламі не підкреслено факту,

ГЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКИМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає Ф. МА ЗІГМУНТ ВАЛЕСКИИ

65/53

Вотнів ч. 4.

11—150

що це виставка виключно лише Національного Музею, тому виставка має характер загально ретроспективний і мистецько-репрезентативний, вступачи своєму змістові. Через те левитовну школу доброго імені українського мистецтва на-носить перед чужинцями такий факт, що деякі відділи виставки (япр. різьба, графіка) зовсім незаступлені, начеб тих ділянок творчості в українським мистецтві зовсім не було; 3) що д-р І. Свенціцький витягає у полеміку достойну особу Основника Національного Музею без ніякої річової підстави та старається прикривати себе його іменем, дарма, що Основник Музею і його Доброті в найменшій мірі ані фактично ані морально не може відповісти за такі імпрези директора Національного Музею. Що більше: гадаємо, що саме а уваги на особу Основника Нац. Музею треба би підходити до всяких імпрез Музею з найбільшою обережністю і почуттям найбільшої відповідальності перед цілим українським національним культурно-мистецьким світом; 4) що в той сам спосіб зовсім тут неприхильність для ідеї української мист. виставки, але з природи річ не могли встрівати в її внутрішній організації; 5) що вправді поодинокі львівські мистці чували від д-ра І. Свенціцького про намір улаштувати у Варшаві виставку, але висловився з річових причин *негативно*, передбачуючи величезні труднощі, зв'язані з такою імпрезою, яка мусить мати характер репрезентативний. Ані Т-во Прихильників Мистецтва, ані АНУМ, ані теж яканебудь з позальвівських українських мистецьких організацій ніякого повідомлення про організацію виставки не дістала, ніяка теж організація та ніхто з окремих мистців в організації виставки не брав найменшої участі. Що більше: д-р І. Свенціцький забрав на виставку експонати кількох членів української паризької групи мистців, адептовані в Музею тимчасово АНУМ-ом, — без повідомлення АНУМУ та без дозволу даних мистців; 6) що українська преса, зокрема „Діло“, довідалося про виставку шойво після її відкриття в польській пресі, а докладний звіт про характер і зміст виставки подав до прилюдного відома член редакції „Діла“, що цілком випадково найшовся на відкритті виставки у Варшаві та виїшов з неї пригноблений такою поганою пропагандою українських культурних цінностей перед чужинцями.

3 фільмового світа.

„І. С. Е.“

В кожній суспільності, де процвітає фільмовий промисл, кладеться на нього велику вагу, як на чинник, що причиноється до поглиблення культури й мистецтва, наукових досягнень, піднесення рівня техніки й ведення національної пропаганди на чужині. Коли зважити, що фільмову продукцію вважають нині за одну з важливіших галузей промислу, мистецтва й культури, то видавалось би дивним, якби фільма не мала своєї установи зі світовим, міжнародним значінням й такою самою програмою.

Саме нещодавно заснували фільмові представники великих країв велику міжнародну установу, що має в Римі свій постійний осідок. Цей інститут, якого офіційна назва звучить: *Instituto Internazionale per la cinematografia educativa*, вважають великим здобутком у ділянці фільмового мистецтва. Нині він уже розпоряжає великим архівом, має численну бібліотеку фільмової літератури, складену з окремих творів і журналів, та розпадається на цілу низку відділів для фільмового мистецтва кожного краю зокрема. Завданням інституту є плекати фільмове мистецтво згідно з вимогами справжнього мистецтва, зберігати світовий розвиток фільмового промислу та інформувати зацікавлені краї про найновіші здобутки з ділянки фільмової техніки.

Однією з найважливіших точок програми інституту є виготовити велику світову і міжнародно енциклопедію, над якою вже стали працювати визначні фільмові ачені й меценати того мистецтва кожного краю зокрема. Енциклопедія появиться в чотирьох світових мовах, а саме: в італійській, французькій, англійській та німецькій; буде вона обіймати історію фільмової продукції всіх важливіх центрів того промислу, крім того життєписи славних акторів, працівників, аніматорів, режисерів, архітектів, а кінці заслужених сценаристів і фільмових підприємців. До участі в редактуванні енциклопедії запрошено найважливіших теоретиків і критиків цілого світа. Вона буде розподілена на окремі ілюстровані монографії, де

буде подана історія фільми кожного краю. Таким чином появиться монументальний твір, що подаватиме історію фільмового промислу цілого світа.

МІЖНАРОДНА ВИСТАВА ФІЛЬМОВОГО МИСТЕЦТВА В ВЕНЕЦІЇ.

В дніх від 1. до 20. серпня п. р. відчиняє другу виставу фільмового мистецтва у Венеції, на яку вже італійський уряд дав свою згоду. Досі заповіли свою участь такі держави: Злучені Держави, Німеччина, Велика Британія, Франція, Мадярщина, Японія, Голландія, Іспанія, Польща, Швейцарія, СРСР і Індія.

В перший день вистави висвітлюватимуть нові італійські фільми, над якими вже нині працюють визначні фільмові режисери. Програма вистави намічена для авангардних, сюрреалістичних, абстрактних фільм, далше для таких короткометражових фільм, що виказують найновіші технічні здобутки. Проте не можуть це бути вже раз висвітлювані фільми, але нові й накручені в оригінальних версіях. На той час призвала до Венеції всіх своїх членів „Італійська фашистська конференція умових працівників“, якими є відомі фільмові письменники й режисери, щоб познайомитися взаємно з найновішими винаходами модерної кінематографії. Також багато інших європейських режисерів зголосило на той конгрес свою участь.

ДІТИ НА ЕКРАНІ.

Щойно в останніх роках можна було побачити фільму, де виступали маленькі діти. Природність, брак якогонебудь прибільшення, свобода рухів — це головні прикмети дитини.

Хочете мати щодня зв'язок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і записуйте собі „Діло“!

актора, на які режисер мусить звернути увагу. Годі собі уявити ліпшого фільмового актора від дитини. Хочби тому, що вона грає природно; дитина переживає справді сцену, в якій висторює дійсність у своїй диточій уяві, і ніякий режисер не зуміє повернути її туди, куди бажав би.

Мабуть усі пам'ятають розкішного Джекі Купера, що в подертому лахмітті розбуджував у полі збиточного гіллястого сміху, а разом співчуття. Нині він уже статочний молодець і хоч може для його фільмова кар'єра ще не скінчилася, однак такої ролі, як колись, він уже у фільмі не відіграє. Його місце займає милий Джекі Кулер, незабутий "Чемпівний" синочок, що у фільмі "Чемп" добув собі враз з Волесом Бірі велику славу.

Також відома кіновій публіці ціла група малих збиточників, що під фірмою "Наша Бабуля" пустують і роблять різні збитки та бавлять глядачів своїми комедіями.

Недавно Моріс Шеваліє виступив з одно-річним хлопчиком Бейбі Ле Рой, якого заангажував виробництво "Універсалу". Підписавши контракт на 7 літ. Останніми часами пишуть про малу донечку Мерлені Дітріх, Гайдеде, що у фільмі "Катерина Велика" відтворює постать цариці з дитинних літ. Для всіх тих малолітніх акторів дорога до фільмової кар'єри стоїть відчинена. Однак чи їх талант розвиватиметься далі, чи це тільки тимчасове диво, це вже належить до майбутності.

Евген Ткачук.

Цікава книжка.

"З Трускавця у світ хмародерів".

На самому склоні 1933 р. вийшла у Львові цікава книжка під сенсаційним заголовком "З ТРУСКАВЦЯ У СВІТ ХМАРОДЕРІВ". Автором книжки *о. О. Пристаї*, теперішній грекат-парох у Нью-Гейвон, стеїту Коннектикут у Злучених Державах Америки. Книжка великої вісімки, має 247 сторін друку і 12 сторінок призначених на заголовок, присвяту, передмову редактора книжки та вступне слово самого автора.

Свої спомини почав автор писати 4. червня 1925 р. в пенсильванському місті Карвері. Зложив їх *о. Пристаї* на те, "щоби залишити по собі хоч незначний слід свого існування на цьому Божому світі", щоби "розбудити замислювача до писання споминів у всіх тих, що вибиваються на верш у українській суспільності" та "щоби залишити грядучим поколінням образ того, як жили їхні предки, чим займалися, як працювали на хліб насущний, як шанували добро, як зустрічали лихо та яких засобів уживали в боротьбі з ворогами". (Вступне слово, стор. IX, XI, XII). Надрукувати ці спомини додав авторіві відваги д-р Назарук, який по прочитанні їхнього початку оцінив їх, що "це брилянти" (стор. XII).

Замість загальної оцінки книжки, яка все таки не дасть того, що сама книжка, або замість відповідати на питання, чи автор виправдує свої обіцянки, можна би сказати коротко: ці спомини повинні прочитати інтелігент, учень, студент, учитель, міщанин, ремісник, селянин і навіть сільський заступник. Треба би читати всю нашу давнішу літературу найвишарпаніших її представників, щоби виробити собі такий всебічний і ясний погляд на ціле українське життя в доісторичному часі, який можна мати по прочитанні першої частини споминів *о. Пристаї*. Бо автор знаменитий оповідач і то оповідач пережитого, десятинами літ і на двох півнулях перетравленого. По прочитанні книжки кожний інтелігент засоромиться від закиду своєї совісті, чому то він не дав такого образу свого села, як його дав *о. Пристаї* про Трускавець. Священник догляне типи тісні паслідування й осудження. Вчитель готов старатися, щоб учні вважали його дійсно за вчителя, а не за "мучителя", учень і студент навчатиметься залізної "хлопської" витривалості, щоби наблизитися до типу студента давніх часів, коли то ще невідомі були ніякі "зсні заняття". Міщанин і ремісник догляне, чого цим станом нестало, а чим не треба дружитися. Селянин набере певності й віри в себе та у своє почесне звання й навчитиметься, як має виконувати діти; а малий заступник побачить чомов на якому образі свою долю.

Незвичайно бистро та з великою відвагою і дручністю малює автор образці та гротески, чи хочби й карикатури людей, станів, інституцій, збитків і фактів, пересипаючи ці візерунки легким гумором, веселощами, трагіком, віжністю, заувагами, поученнями в розі народної філософії, чи цитатів незнайомих у нас загально-американських авторів. Це все робить книжку живою і серйозно близькою, рідною. Дуже багато уваги присвячує автор церкві і школі. Не диво: ці дві інституції мали рішучий вплив на тіліни на

долю самого автора, але й мають ще й сьогодні головний вплив на життя всього нашого народу.

Якби хто зловив хотів книжку відмовити літературних прикмет, то напевно ніхто ніколи не відмовить їй виховної вартості. І то виховної для всіх кругів народу. Це її найбільша цінність. Може автор і відчув це, коли призначив 25 відсотка прибутку з розпродажі цієї книжки виховній установі "Рідній Школі" у Львові.

Оборотку оформити простою, але влучною аллюрією артист-малює д-р Іван Іванець.

Кожна бібліотека повинна чим швидше придбати цю книжку і подати її з рук до рук. Не сказати не задля книгарського інтересу, але з огляду на її вартість. Нестерпливо чекаємо на другу частину, яка особливо для нас, у краю, буде ще цікавіша, бо подасть спомини автора з життя в Америці.

Лев Ясінчук.

По широкому світі.

— Англія, Франція, Зл. Держави, Еспанія і Китай домагаються від уряду Куби 100 мільйонів франків за шкоди, які потерпіли горожани тих держав підчас домашньої війни.

— Корабель "Европа" привіз з — Парижа до Нью-Йорку транспорт золота вартості 100 мільйонів доларів.

— В Лондоні відкрито британський промисловий ярмарок, в якому бере участь 1500 виставців.

Відкриття клубу „Молодої Громади“.

Вчора, в веділю 18. ц. м., відбулося відкриття нової домівки Т-ва „Молода Громада“ у Львові. Ця домівка складається з двох кімнат каварні „Уніон“ („Народня Гостиниця“). Вони ізольовані від решти каварні повновставленою стіною та мають окремий вхід з брами при вул. Костюшка 1. а. Присутніх у клубі не обов'язує теж примус понебудь замовляти у каварні (ресторані), з якою домівка получена малими боковими дверми.

Домівка належачино гарно відремонтована, має нове клубове улаштування, а стіни прикрашені образами чільних українських митців. Велика зала знаменито годиться на відчини, вечірки та всякі клубові сходни. — кімнатка мала з вимірним прибиранням для прихильників „бріджа“, тарока чи шах.

НОВИНКИ

— ЦЕРКОВНІ БРОКАТИ, борті, френдзі, напелені хрести, ПАНАМУ до вишнвання фелонів і фан, ДЗВОНІ, які готують церковні ріви, книги, світа, КАДІЛО, печатки для Парох. Урелд, хресто-сріб і алмазні СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ, ліжка, ПРАЩОРІ і відзнаки поручки Дл тор-прок. „Постава“ у Львові. Доміні канська 11/1. Руська ч. 29. в Перемішлі, Костюшка 3 і в Тернополі, Підсудського 6. 1106 2—40

— Робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16, II. пов. Тел. 54-46.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 52445-100

— Чергова, покарнавалова Перфекція в школі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбувається в четвер 22. II. в год. 6.30 вечором. 1118 1-3

— Про репертуар. Грамофонові авдіції польських радіостанцій у цьому сезоні підаяли грунтовній реформі. Передовсім зникли майже цілком короткі десятихвилинні авдіції, які не дозволяли створити авдіції певної вартості і провідної думки. По друге, грамофонові авдіції поставлено на рівні з живою музикою щодо репертуару і щодо часу їх налавання, даючи змогу слухати їх усім категоріям радіослухачів. Найбільший матеріал дають кружки в царині легкого репертуару, при чому артистичний бік стоїть тут на дуже-високім рівні. У ділянці поважної музики заслуговують на увагу численні твори, незнані для нас з живої музики. Для влещення їх арозуміння, введено до авдіцій короткі, популярні пояснення. Кожен тиждень приносить нам якусь цікаву грамофонову авдіцію, про характер, яких кажуть самі титли: „Від гавота до румби“, „З забутих опер“, „Конкурс тенорів“ і т. д. Найближчі грамофонові програми дадуть нам такі новинки: Странський — „Історія жовіра“, „Містерія весни“; Тансман — Сюїта на фортепьяновий квартет; Равель — Септет; Шміт — Віленська ралсодія.

— Велика книжка цін: Подаємо до відома нашим Шановним відборцям, що ми знижили ціни на наші вироби на більше як 5%; в деяких сортах навіть більше як на 10%. Просимо жалати цінників. Наші вироби якістю рівні, а то перевищують вироби найкращих фабрик у Польщі. Фабрика склаво „КЕРОС“ риніше Іж. К. Котецький і С-ка. сп. з. о. п. ЛЬВІВ 15, вул. Окружна 108 а. 1116

З відчитаної сали.

Д-р В. Зодзевський, ВИЗАНТІЯ І УКРАЇНА. IX ВІЗАНТИНИ У ЖИТТІ І КУЛЬТУРІ НАШОГО НАРОДУ. У серії академічних лекцій має вийти 18-го ц. м. у веділю, в год. 6. попол. у сел. Б. му. Презент як історик мистецтва зупинився виключно на впливах мистецтва візантійської Візантії, позначених на розвитку українського мистецтва. Виклад свій ілюстрував багатьма світлинами характеристичних будівель візантійського стилю і тих, що підпали під вплив зовсім або тільки частинно. На позначив архітектури та малювання візантійського стилю від середньоморського і західно-європейських. Глядачі мали змогу на дуже гарних і різномісних світлинах бачити еволюцію тих впливів. Презент пояснював теж, чому візантійський стиль під впливом грецької спадщини був позадіндивідуальний, ідеалістичний і монументально-гіратичний, тоді, як західні стилі зображали індивідуальні прикмети та мали особі ознаки більше матеріальної культури. Презент за закінчення застеріг проти поверховних уявлень, які часто роблять деякі у нас, куєї на тему вишости одного або другого стилю тільки їх характеристичну. У викладі йому він користувався головно алобутиками візантійської відецької школи, що основно змилан дотеперішні погляди давньої школи.

Вічит був дуже цікавий, — алегуючи свобідно, прозористо і виразно.

Меткин Вділ „Молодої Громади“ з д-р. В. Шепаровичем та господарем д-р. Сноплянком і чолі, який уладив відкриття клубу для членів „Молодої Громади“ і їх родин може позначитися великим моральним успіхом: відкриття клубу відбулося у присутності кількох десятків осіб з лівівської інтелігенції і ав. „Соратні генералії“, яких зв'язують спільні спомини з товаришськими зв'язками. З відкриттям клубу постала знаменита можливість підтримувати ті зв'язки у найкультуришних формах. Вчорашній чір дає під цим оглядом найкращу заповідь.

З великим задоволенням треба вітати створення нової стійки, яка безумовно притягне до оживлення українського товаришського життя.

— Перший відчит з заповідженого шкільного обсягу географії, виголосить в середу, 21. II. 1934 в авлі Академічного Дому, вул. Сопінського 21 — проф. д-р Полянський: „Східна Європа в діалогіальній добі“. Початок в год. II. Вступ вільний.

— Бюро Тірка повідомляє, що 21. II. м. у Великім Театрі відбується V. Симфонічний концерт під д-р. А. Соатиса. Солістом виступитиме Міні. На програму складатиметься I. симфонія Брамса та увертюра до „Тангейзера“.

— Костюмівка Української Захоронки у Львові. У звідомленні з діточої костюмівки влаштованої Українською Захоронкою („Діло“, ч. 44), переключено прізвище Христ. Гішинської, яка дістала другу нагороду на Дішинську.

— Виклад д-ра Паньчишина у Ремісничій Бурсі. Пишуть нам: Від Українського Гімінічного Т-ва відбувся в Ремісничій Бурсі при ав. Пасічній ч. 2. виклад д-ра М. Паньчишина про туберкульоз. Виклад був достогосний до рівня й потреб молодого ремісника, до того унагляднений образами й таблицями, тому був дуже потрібний для тої молоді, що працює значайно серед несприятливих умов. Зауважимо, що проєктується й дальші виклади для тої молоді.

— Велику рідношкілну повітову раду і Рогатині в справі середньої школи і внутрішньої позички скликує Старшина Кружка і Батьківський комітет. Реферати про середню класичку гімн. комітет. Реферати про середню школу і підготовлюючі гімназійні курси та внутрішню позичку виголосить: посол Степан Кузик, д-р. В. Бачинський і проф. Ю. Каміньський. Народа буде 24. лютого в гімн. селі в нещійкий. Народа буде 24. лютого в гімн. селі в нещійкий. Свідомі громадяни Рогатини, візьмуть масову участь — Рогатини.

— У справі Українського Союзного Театру. Кураторія Українського Союзного Театру у Львові просить управи усіх українських театрів вислати своїх делегатів на спільне засідання, яке відбується в понеділок 26. лютого в год. 16. у доміні Кооперативу Українського Театру, вул. Шашкевича 5. Можливе, що деякі наші театральні дружини у переїзд з одного місця на друге не дістали на час повідомлення тому згадана Кураторія подає ім опини до відомо ма речинців засідання, на якому представники мають обговорити спільний повняжик.

З українського життя в Чехословаччині.

СОКІЛЬСЬКА АКАДЕМІЯ У ПРАЗІ.

Сокольську академію для вшанування 40-ліття діяльності Сокола-Батька у Львові влаштував 10. II. м. у Празі Союз Українського Соколіства за кордоном. У вступному слові старости Союзу *інж. П. Цісар* аюсував взаємовідношення Союзу зі Соколом-Батьком і ствердив, що навіть серед сучасного дихоліття Українське соколіство ідея постійно поширюється на Українській Землі. Соколи відповіли соколіськими гімнами та виконали кілька вправ вільноруч. Культ.-освіт. референт Союзу *д-р М. Масюк* виколозив реферат на тему „40 років діяльності С.-Б.“. Промовець подав образ розвитку С.-Б. на тлі загально-культурного розвитку українського народу в другій половині XIX. в. та зупинився на головніших стадіях розвитку Сокола-Батька, а також на ідейній значимості соколіського руху та його ваги для розвитку української нації. Після відчитання *О. Стефановичем* його вірша „Соколові-Батькові“ програма академії була закінчена сольовими українськими нац. танками (побр. *Білик*). Вистава українських соколіських дружин і фотографій із соколіського життя тішилась підчас академії значним зацікавленням публіки.

УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКИЙ ВЕЧІР.

Українсько-Литовський Вечір, що відбувся у Празі 11. II. м., мав успіх. В концертній частині вечора виконав Український Хор під батуту *п. Шуровської-Росініч* українські та литовські пісні, а *п-і Івонна Сименька-Іваницька* (при супроводі *п. Рафаеля Шектера*) співала в укр., литов., італ. та чеській мові. З репертуару співачки особливий успіх мали: „Діброва зелена“ й арія з опери „Мефісто“. Зі співів Українського Хору відзначила публіка особливо ли-

товські: „Земля заснула“ („Ужміго“) *Ч. Свеня-уска* (слова *Маїроніса*, відомого литовського будителя), „Гімн життя“ („Гимнас gyvenimui“) *Вертуніса*, „Волить, болять“ („Скажда, скандь“) *Гродіса та Копіна*. „Он піду по воліна в лободу“. Серед присутніх було чимало відомих литовських та українських діячів. Литовська колегія у Празі була наотуплена більшістю членів праського посольства Литовської Республіки під проводом уповноваженого *п. Аукштотіса*, секр. посольства, консула *п. Сілікаускаса*, майора *Шімкоса* та їх дружини. Після концертної частини були танці до 2 год. в поті при акад. джазовій оркестрі.

З ГОЛОВНОЇ ЕМІГРАЦІЙНОЇ РАДИ.

III. Конференція Головної Еміграційної Ради відбулася у Празі 14.—15. II. Було коїм присутній Головної Емігр. Ради (проф. *О. Шумський*, проф. *М. Славинський*, *п. А. Косенко*) п'ятнадцять делегатів від українських організацій у: Франції, Польщі, Румунії, Люксембурзі, Болгарії, Югославії, Туреччині та ЧСР, а теж почесні гості з Галичини й Буковини та емігранти (*В. К. Прокопович*, проф. *О. Лотоцький* та інші). Делегати заступали на Конференції понад 16.000 організованих членів. Головував ген. *В. Саліський*. Ухвалено абсолютною більшістю президентів та обрано нову в складі: проф. *О. Шумський* — голова, проф. *М. Славинський* — 1. заст., *інж. М. Шумський* — 2. заст., *І. Косенко* — генер. секретар, *О. Удовиченко* — скарбник. Обрано ревіз. ком. (проф. *К. Манієвич*, проф. *А. Яковлів*, *інж. В. Філозович*) та фінанс. ком. (*інж. М. Шумський*, доц. *І. Кабатків*, *інж. С. Славинський*). (*У. Т.*)

— Страйкові неспокої. В державнім тартакі в Киверцях на Волині проголосили робітничий страйк. До страйку не прилучилися робітничі, наслідком чого наразилися на атаки страйкарів. Перед кількома днями прийшло з того приводу до таких неспокоїв, що мусіла інтерв'ювати поліція. Заатакована страйкарями, вжила зброї, стріляючи в повітря. Юрба розбіглася без жертв.

— Громи на Поліссі. Над селом Снігово на Поліссі перетягла велика буря з громами. Один грим ударив у селянську хату і зірвав дах. Селяни пояснюють цей факт як ворожу годину або війну.

— Шварцбартові заборонили від'їзду. Бивник отамана Сим. Петлюри Шварцбарт приїхав був до Торонто з Канади, де хотів виступити відчит, очевидно про українців. Торонтські українці підозрівали, що Шварцбарт буде говорити неправду про українців і звернулися до влади й вона заборонила цей відчит. Крім того Шварцбартові приказали покинути Канаду.

— Ліга Націй дістала зноу гроші. Із Женеви повідомляють, що Ліга Націй одержала величезну спадщину. Богата американка з Філадельфії, якої призначив держаті покищо в тайні, умиряючи записала для Ліги Націй 500.000 швейцарських франків. Сума має бути платна після смерті її чоловіка, але він не може набути капіталу, тільки користується процентами того капіталу. Небіжка була близькою співробітницею президента Вільсона і аж не раз призначувала більші суми для гуманітарних організацій. Теперішній легат призначений на „суспільні і наукові праці“ Ліги. Досі призначили різні особи з Америки разом 8 мільонів дол. на різні культурно-суспільні цілі.

— Монте Карло вводить назово золото у своїм славній касині, де грають у рулетку. Під час війни ввели замість золота жетони, які треба було купувати в касі касина у салі гри. Видко, що тепер управа касина рішила привабити більше гравців і роздобула більші запаси золота. Покищо золота на ставки ажидують тільки при одному столі; при інших грають іще жетонами. Виграну виплачують золотими монетами по 5, 10 і 20 доларів.

— Материнська любов. 70-літня мати Грегорі йшла пішки з Балтимору до Вашингтону, себто 70 англ. миль, щоби просити за свого сина Карла, якого арештували за крадіж і засудили на 60 днів. Як прийшла на місце, впала з перевтоми та голоду. Суддя Ралф Гівен, зворушений материнською любов'ю, випустив сина, коли цей обіцяв поправу.

— Рубач детективом і університетським професором. Д-р Бомон, з роду французів, зирів в Голландії. Вемігував до Америки, де працював у правлісах як рубач. З лісів перемігся до міста, де став детективом. При тому студював психологію. Небаром здав докторат психічних наук і нині веде школу психології, в якій має досить учнів.

— Ріжні вістки. Цими днями до Злучених Держав вислала Франція золота на 300 мільйонів франків. — Англійський уряд відповів обороною за мито введено Францією для деяких англійських товарів і підвищив мито на 20 відсот. на французькі товари: шовк, вино, пера тощо. — Найстаріший Роксфелдер 95-літній мільйонер вилучав і поїхав відпочивати на Флориду. — У Туреччині панували цими днями буревії та снігові; деякі залізничні шляхи засніжені, кораблі втікли до пристаней. — У Берлізі номер у 71. р. життя письменник Ріхард Зоомак, перекладач Кальдерона і Данте. — Сенат Зл. Держав осудив колишнього міністра торгівлі Мак-Кракена за його великі зловживання; його негайно відпустили на волю, тепер анов посадять у в'язницю. — Закінчили будувати в околиці Ліверпулю тунель, що буде найдовшим тунелем у світі; почали його будувати у 1935 р. і коштує він яких 8 мільйонів фунтів шт. — Від 18. грудня 1933 р. скількість безробітних в Англії зросла на 164.989 осіб і тепер в їх рахунок 2.389.068.

Відоzwi й комунікати.

За будову Народнього Дому у Перемисль-Болоні.

Перемисль — одно з міст, найбільше за захід положене, а головню його передмістя Перемисль-Болоня, загрожене денационалізацією, задумує приступити до будови твердині національно-культурно-освітнього й економічного життя, НАРОДНЬОГО ДОМУ. Читальня „Просвіти“ на Болоні, одна з найбільшійших читальень Перемисльської Землі, міститься в малій кімнаті і не висті вості як слід заміченої праці. Тому голова читальні, дир. Кебуанський, сповняючи свій національний обов'язок, подарував під будову Народнього Дому площу.

Громадяни Болоня — це адебільша міштина, робітники та служачі, які на силу пробиваються крізь життя в теперішніх важких часах та не в змозозі власними зусиллями адвинути цю будівлю. Тому звертаються до всіх Земляків із закликом прийти їм а помічю в наміченому ділі. Кожний з нас розуміє, яке значіння мають просвітні інституції на окраїнах міст. Тому теж віримо, що кожний національно-свідомий українець не заважається ні на хвилину зложити хоч маленьку лепту на таку велику нашу ціль. Бо наша ціль поставити на передмісті Перемисля бастіон-твердиню, а якої ми та граючі до нас боронитимуть української душі мішани та робітників. Ведеві глибоким переконанням, що ділом своїм докладаємо цеглину під рообудову українського майбутнього, плічмо всі наші культурно-освітні та економічні установи і всіх свідомих українців: *Покажіть ділом, що розумієте велику вагу читальні на передмісті.*

Гроші просимо слати на адресу: „Українська Школа“ в Перемисль-Болоні. — січні 1934.

КОМІТЕТ.

— Пересторога! З огляду на те, що в краю дають якісь люди, що видають себе за кольтерів книжков кінгари „Просвіти“, чи за представників Т-ва „Просвіта“ у Львові, канцелярія Т-ва „Просвіта“ у Львові ще раз подає неадія Т-ва „Просвіта“, що від 1. січня 1934 р. до відомо громадянства, що від 1. січня 1934 р. Т-во „Просвіта“ не має і не посилає ніяких агентів-кольтерів. Канцелярія Т-ва „Просвіта“.

— Українець — членом наукового товариства в ЧСР. Доц. д-р Ол. Орлова обрали членом П. класу (природ. й мед.). „Kralovske ceske spolecnosti nauk“ — найстаршого наукового гва ЧСР. Д-р Ол. Орлов є доцентом Укр. Висок. Тед. Інституту, а також і доцентом Карлового Університету. Молодий учений працює в ділянці геології й петрографії.

— Нечувана демонстрація в церкві. В ч. 43. „Діла“ з дня 18. II. появилася новинка п. н. „Нечувана демонстрація в церкві“, яка не відповідає дійсності. Справа представилася так: Дня 12. II. м. з нагоди XII-их роковин вступлення на престіл Святішого Отця Пія XI. відспівав архієрейську Службу Богу Преосв. Кир Лятишевський. Проповідь з тої нагоди виголосив Експ. Кир Григорій. Підчас проповіді умово хора жінка одного з тутешніх українських громадян приступил недуги стала в церкві висказувати свої заваги, що безосновно не мали характеру політичного і не були ніякою того роду демонстрацією. Інцидент негайно зліквідовано — хору жінку випроводили з церкви та успокоїли. Рівночасно заважують, що згадана жінка вже кількакратно по інших церквах викликувала подібні інциденти. Тому прощу ласкаво спростувати повиншу новинку у Вашому квалітному часописі. — о. Роман Лободич, парох катедрі у Станиславові.

— Маніфестації ППС. у Львові та Варшаві. В понеділок відбувся у Львові проголошений ППС. і центральною комісією професійних союзів демонстраційний страйк на знак солідарності з австрійськими соціалістами. Страйк не вдався настільки, як сподівалися. Майже в ніякій діяльності не перевели заповідженого страйку. Трамвай не курсував асього п'ять хвилин. Залізничники взагалі не приступили до страйку. Лише в деяких фабриках перервали роботу на пів години. — У Варшаві був кількахвилинний страйк робітників у деяких приватних фабриках і підприємствах. Всі заведення призначеного вжитку та державні підприємства були чинні. На пл. Спасителя та пл. Люблинської вулі стануло кілька трамваївних возів, та небаром поїхали. Зрештою комунікація не була перервана.

— Хто виграв на лотерії. В третім дні тягнення державної класової лотерії опали виграні на такі числа: 2.000 зол. на ч. 31300, 77453, 1.000 зол. на ч. 48846, 108275, 141210, 300 зол. на ч. 9087, 135585, 151077, 152200, 400 зол. на ч. 45933, 56750, 79516, 106092, 108160, 10.000 зол. на ч. 58523, 2.000 зол. на ч. 140250, 1.000 зол. на ч. 102696, 153988, 500 зол. на ч. 32984, 151896, 400 зол. на ч. 35105, 68117, 84770, 113910, 163489.

— Даремні домагання. Рада м. Львова принала рішення в справі, перасуджений вже варшавськими урядовими чинниками, домагаючись залишення у Львові заведення обезпечень від випадків. Зажадано також, щоб у Львові створено окружну дирекцію Суспільної Обезпечальні на Сх. Галичину і Волинь.

— Студента засудили за крадіж. Львівський суд розглядав справу студента університету Леопольда У., обвинуваченого в крадіж щадничої книжечки. Студент оправдував свій вчинок тяжкою грошевою скрутою. Засудили студента на 6 місяців в'язниці та втрату гор. прив. із припиненням виконання кари на 5 літ.

— Цибульський стане перед нагам судом. З суботу рішила львівська прокуратура скласти постанову Г. Цибульського, душогуба з вул. св. Софії, перед нагальний суд. Лікарі психіатри, які десять днів досліджували психічний стан злочинця, рішили, що він є вповні відповідальний за свої вчинки. В найближчому часі відпрокуратор Мостовський виготовить акт обвинувачення і розправа перед нагам судом відбудеться за який тиждень. Трибуналом проводитиме р. Медиский. Цибульський не має оборонця.

— Львівська хроніка. Почтовий самохід перетік на вул. Сикстуській 16-літнього Петра Домарадського, якого в тяжкому стані перевезено до шпиталю. — Непрошені нічні гості розбили в магазині Т. Кисляка при пл. Смолюки велику касу, але зиявши в ній тільки 20 зол.

— Краєва хроніка. В Дрогобичі позостав громадянський комітет, що рішив створити „табор праці“ для 100 хлопців з дрогобичського повіту у віці 17 до 22 літ. — В Панасівці пов. Тернопіль загинув Павло Ковальський, впавши під сани, які коні тиснули даліше. — В Окопках. Трійці пов. Борщів утворився Микола Юрківський а моста до Дністра.

